

NOV

Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk

Vergadering d.d. 13 juni 2013
Activiteit Algemene ledenvergadering Vereniging NOV
Aanwezig zie overzicht achter dit verslag
Afwezig idem

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter heet de aanwezigen welkom en opent de vergadering om 13.40 uur. Het bestuurslid Christine Linzel heeft zich afgemeld.

De agenda wordt vastgesteld. Na het huishoudelijke gedeelte zal gastspreker James Kennedy ingaan op de verschillen en overeenkomsten op het gebied van vrijwilligerswerk en civil society tussen Nederland en de Verenigde Staten.

2. Verslag algemene ledenvergadering d.d. 29 november 2012

Tekstueel

Er zijn geen opmerkingen. Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van

Pagina 2: De landelijke Slinger Jongeren is inmiddels opgeheven. Er is wel nog een slinger actief in Rotterdam.

3. Verantwoording over het jaar 2012

a) *Jaarverslag 2012, 'Vrijwilligerswerk geagendeerd'*

Er zijn geen opmerkingen. Het jaarverslag wordt vastgesteld, met dank aan Els Berman.

b) *Jaarrekening 2012 met toelichting en accountantsverklaring*

De penningmeester licht de cijfers kort toe. 2012 was een bijzonder jaar voor NOV, het eerste jaar op eigen kracht na de ontvlechting met Movisie. Nu NOV op eigen benen staat, is er meer dan ooit behoefte aan een solide financiële basis. Daarom legt het bestuur zich toe op het binnenhalen van fondsen. NOV heeft boven verwachting goed gedraaid in 2012. Meer dan 50% van de baten zijn projectinkomsten. Het bestuur meent met deze jaarrekening een goed visitekaartje in handen te hebben voor nieuwe onderhandelingen met fondsen.

Een aantal posten viel hoger uit dan in 2011. Dat komt voornamelijk door de ontvlechting. Toch sluit het jaar met een positief saldo van zo'n € 40.000. Het bestuur stelt voor een deel daarvan te bestemmen voor het congres en een deel te storten in een continuïteitsreserve. De balans vertoont nog veel openstaande posten. De meeste daarvan zijn inmiddels verrekend. De achterstand was ontstaan doordat de uitvoering van veel projecten nog via MOVISIE loopt en met MOVISIE moesten worden verrekend.

De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven. Ze was onder de indruk van het vele werk dat het afgelopen jaar is verzet. Ze deed ook een aantal aanbevelingen, met name voor de projectadministratie, die het bestuur graag overneemt.

Uit de zaal komt een vraag over pagina 15, waar een negatief bedrag wordt opgevoerd voor advieskosten. Dit betrof een creditering op een factuur van het voorgaande jaar. Ook wordt gevraagd of het verslag volgend jaar korter kan.

De ALV gaat akkoord met het voorstel van het bestuur om het positieve resultaat voor een deel te bestemmen voor het NOV congres en een deel te storten in de continuïteitsreserve.

De ALV stelt de jaarrekening 2012 vast en verleent het bestuur decharge voor het gevoerde financiële beleid.

4. Voorstel statutenwijziging in verband met ANBI-status

Het bestuur stelt voor om artikel 9 lid 2 te wijzigen, waarmee de mogelijkheid tot een bezoldiging van bestuursleden komt te vervallen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan een belangrijke eis om in aanmerking te kunnen komen voor de ANBI-status. Daarnaast is nog een aantal andere tekstwijzigingsvoorstellen gedaan die de notaris heeft samengevat in de voorgestelde statutenwijziging onder A t/m F op de pagina's 1 en 2.

De ALV gaat akkoord met de voorgestelde wijzigingen in de statuten en machtigt de directeur Els Berman de statutenwijziging verder af te wikkelen.

5. Mededelingen en actuele ontwikkelingen

Ontwikkelingen registratielijst en tuchtrecht vrijwilligerswerk

De offerte voor het bouwen van het registratielijststelsel is zodanig hoog, dat het de komende jaren niet op te brengen is voor NOV. Het bestuur is met het ministerie en de aanbieder in onderhandeling. De vertraging is onbevredigend, omdat de Stichting Tuchtrecht al is opgericht en niet verder kan voordat de registratielijst er is.

Brief staatssecretaris Van Rijn (VWS) over langdurige zorg

De Tweede Kamer heeft kritiek geuit op de brief van staatssecretaris Van Rijn over de langdurige zorg. In die brief wordt niet of nauwelijks gesproken over vrijwilligerswerk of mantelzorg. De staatssecretaris beloofde met een aparte brief over informele zorg te komen en heeft acht vrijwilligersorganisaties, waaronder NOV, gevraagd hun ambities en uitgangspunten op papier te zetten. De ontwerpbrief wordt waarschijnlijk vandaag verzonden. Het bestuur signaleert drie winstpunten:

- Erkenning van het belang van de eigen motivatie van vrijwilligers en mantelzorgers.
- Het adagium dat gemeenten het zelf moeten uitzoeken, is verlaten. Het ministerie en de gemeenten moeten tot een gezamenlijke agenda komen, waaraan ze zich ook scherp moeten houden.
- De noodzaak van deskundigheidsbevordering van vrijwilligers wordt weer aangemerkt als een landelijke verantwoordelijkheid.

Er zit na drie jaar stilstand weer schot in!

NOV uitgenodigd voor consultatieronde Wmo

Het nieuwe wetsontwerp voor de Wmo moet nog voor de zomer naar de Raad van State. NOV is uitgenodigd voor een consultatieronde op 19 juni. De reactie van de Kamer op de brief over de langdurige/informele zorg leidt mogelijk tot uitstel of aanpassing van het wetsontwerp.

Deelname NOV aan Natuurtop

NOV is uitgenodigd om een van de groene tafels te zijn op de Natuurtop, Marius Ernsting zal daar een inleiding verzorgen. Het is een goede gelegenheid om het belang van vrijwilligerswerk in het algemeen en de rol van burgers bij natuurbeheer in het bijzonder voor het voetlicht te brengen. Premier Rutte opent de Natuurtop. Staatssecretaris Sharon Dijksma is ook aanwezig.

Algemeen nut beogende instellingen (ANBI's)

ANBI's genieten belastingfaciliteiten, maar de meeste verantwoordden zich tot nu toe niet. Daarom worden ze per 1 januari 2014 verplicht hun jaarverslag en jaarrekening te publiceren op hun website. Dat geldt ook voor de kleinste ANBI. De verantwoording betreft vooral de kerncijfers en kan voor kleine instellingen worden beperkt tot een A4'tje.

Convenant ouderen en kunstbeoefening

De ministeries van OCW en VWS zijn volgende week medeondertekenaar van het convenant Ouderen en Kunstbeoefening. Hierbij zijn het Fonds Kunstparticipatie en het Kenniscentrum Amateurkunst betrokken. NOV is ook gevraagd, omdat dit convenant op lokaal niveau goede samenwerkingskansen biedt. Het is bovendien een goede binnenkomer op het ministerie van OCW.

Gratis verklaring omtrent gedrag (VOG)

NOV wil graag een gratis VOG voor alle organisaties die met jeugd werken. Ook pleit NOV voor verbreding van het project naar andere organisatie die met kwetsbare groepen werken, zoals ouderen en gehandicapten. Momenteel wordt onderzocht of het project een succes is. Staatssecretaris Teeven biedt de onderzoeksresultaten nog voor het zomerreces aan de Kamer aan.

Wat is de meerwaarde van registratie als de VOG gratis is? De VOG kijkt alleen naar justitiële veroordelingen. Registratie gaat over overtreding van de gedragscode, bijvoorbeeld seksueel getinte sms'jes. Ouders doen soms geen aangifte om het kind te sparen. Dan is er geen veroordeling en krijgt deze persoon in de toekomst weer gewoon een VOG.

Volonteurop

André Hudepohl houdt een pleidooi voor het lidmaatschap van Volonteurop. Deze organisatie bestaat al dertig jaar en is opgericht om verder te kijken dan de grenzen van het eigen land. De afgelopen decennia werd er door Brussel meer geld uitgegeven aan vrijwilligers dan door de Nederlandse overheid. In 2011 werd Volonteurop een officiële rechtspersoon om meer gewicht in de schaal te leggen bij de politiek. Volonteurop heeft leden uit vijftig landen. Opvallend is dat ook de Oost-Europese landen goed vertegenwoordigd zijn. Humanitas is het enige Nederlandse lid. André Hudepohl hoopt dat deze oproep daar verandering in brengt.

Proefschrift Cees van den Bos

Cees van den Bos (Vrijwillige Inzet Arnhem) promoveert op een onderzoek naar de motieven van overheden om vrijwilligerswerk te promoten en de rol van vrijwilligerscentrales daarbij. Hij deed onderzoek in verschillende landen. In Italië signaleert hij een revival van vrijwilligerswerk vanuit solidariteit en naastenliefde, *ondanks* de overheid. Hij verwacht dit ook voor de rest van Europa.

Kennisbank NOV

Het bestuur vestigt de aandacht op de kennisbank op de website van NOV. Organisaties kunnen daarop informatie plaatsen en stukken delen met anderen. Mark Molenaar stuurt de aanwezigen een herinnering.

6. Rondvraag en sluiting

Jan Koehoorn (Scouting Nederland) vraagt of NOV de ambitie heeft om zich zodanig op de kaart te zetten dat men niet meer om haar heen kan. NOV heeft naar zijn mening nog weinig naamsbekendheid. Heeft NOV ook contact met wetenschappers op het gebied van vrijwilligerswerk?

De voorzitter antwoordt dat NOV die ambitie wel degelijk heeft. Het bestuur werkt aan een strategie om bij iedereen op het netvlies te komen. NOV richt zich ook op wetenschap. Zo was NOV initiatiefnemer en een van de financiers van de bijzondere leerstoel van Lucas Meijs.

Guido Rijninks (LVOS) vraagt of NOV zich sterk maakt voor het behoud van de maatschappelijke stages op scholen.

Het bestuur heeft geen rechtstreekse contacten met bijvoorbeeld de VO-raad om iets voor elkaar te krijgen op dit gebied. De VO-raad is afhoudend; scholen moeten het zelf oppakken. Vorig jaar probeerde het bestuur de NOV-leden in actie te krijgen, maar slechts enkele leden reageerden daar op. Het bestuur hoopt dat de leden zelf reageren op de internetconsultatie rond het wetsvoorstel voor het afschaffen van de verplichte maatschappelijke stage.

De voorzitter meldt dat Alice Leijten het bestuur verlaat. Zij kan de bestuurswerkzaamheden niet combineren met haar nieuwe baan. Hij herinnert zich haar spetterende presentatie over social media; destijds de reden om haar voor het bestuur te benaderen. Het bestuur bedankt Alice Leijten met een digitaal cadeau.

Alice Leijten heeft gemerkt hoe groot het veld vrijwilligerswerk is. Ze is er trots op dat het bestuur het netwerk Jeugd nieuw leven in heeft geblazen.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de algemene ledenvergadering om 14.50 uur.

[Pauze 14.50 – 15.20 uur]

Gastpreker James Kennedy, 'De blik van de buitenstaander'

James Kennedy is een (relatieve) buitenstaander. Hij groeide op in de Verenigde Staten (VS) en is sinds 2003 werkzaam in Nederland. Op dit moment is hij hoogleraar Geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam.

In zijn lezing vergelijkt hij het vrijwilligerswerk in Nederland en de VS. Deze landen hebben veel gemeen. Vrijwilligerswerk is er essentieel. In Amerika doet 20% van de bevolking aan vrijwilligerswerk. Amerikanen zien zichzelf als een 'nation of joiners'. Toch is Nederland wereldwijd nummer 1. Vrijwilligerswerk is hier goed voor € 27 miljard ofwel 4,7% van het bruto binnenlands product. Nederland is daarmee de grootste civil society. Mensen zijn lid van veel organisaties en die organisaties worden financieel en professioneel goed ondersteund. Nederland is ook een high trust society. Wat is het verband tussen die hoge mate van vertrouwen en het vele vrijwilligerswerk? Is vrijwilligerswerk een oorzaak van vertrouwen of een blijk van vertrouwen?

De vrijwilliger

In beide landen zijn de meeste vrijwilligers getrouwd en hoog opgeleid. Ze besteden gemiddeld één uur per week aan vrijwilligerswerk. Vooral jonge mensen hebben een voorliefde voor kortetermijnprojecten, zonder zich ergens aan te binden.

Aard van het vrijwilligerswerk

Waar besteden Amerikanen hun tijd aan als vrijwilliger? Tutoring & mentoring beslaat 15%. Het percentage vrijwilligerswerk in verband met health organisations ligt nog iets hoger. Eén op de negen doet voornamelijk aan fondsenwerving: collecteren, maar vooral ook het overhalen van mensen om grote bedragen te schenken. 15% van het vrijwilligerswerk heeft te maken met het verzamelen en distribueren van voedsel en goederen. Eén op de zes Amerikanen leeft in armoede, dus dit is een permanente opdracht.

In de VS is 6% van het vrijwilligerswerk gericht op sport. In Nederland is dit wel 20%. De explosieve groei van het aantal sportverenigingen in Nederland is een van de kenmerken van de civil society. In Amerika wordt sport gezien als taak van scholen en universiteiten. James Kennedy denkt niet dat het achterblijven van het aantal vrijwilligers in sport en spel te maken heeft met de Amerikaanse risicomaatschappij. 2,5% van de Amerikanen doet vrijwilligerswerk voor dieren. Dit is een groeiende sector.

Organisatie van het vrijwilligerswerk

Een derde van de Amerikanen doet zijn vrijwilligerswerk via een religieuze organisatie. Dit is lastig te vergelijken met Nederland, want wat is een religieuze organisatie? In de VS loopt 6% van het vrijwilligerswerk via een civic political organisation. In Nederland 1%. Goed burgerschap is in de VS veel meer expliciet verbonden met politiek burgerschap. Nederlanders steken hun tijd en energie liever in niet-politieke activiteiten. Historici vragen zich af waarom Nederlanders relatief weinig politiek actief zijn.

Landelijke netwerken zijn in Nederland bepalender dan in de VS, waar vooral veel regionale en lokale initiatieven zijn. In Nederland sluiten de lokale initiatieven meer aan bij de overheid. Ook is de professionele ondersteuning in Nederland beter geregeld dan in de VS. Het percentage professionals in civil society-organisaties is hier hoger dan waar dan ook ter wereld. Overheidssteun is in de VS minder vanzelfsprekend. In Amerika moeten de organisaties veel meer hun eigen boontjes doppen. Het is ook minder aan de orde dat vrijwilligers iets krijgen voor hun inzet.

Karakter van het vrijwilligerswerk

Vrijwilligers in de VS hebben veel sterker het besef dat ze in de frontlinie staat, dat ze het verschil kunnen maken tussen leven en dood, dat ze een integraal onderdeel zijn van de hulpverlening. In Nederland staat vrijwilligerswerk in de context van de verzorgingsstaat. Hier wordt in de basale behoeften van de meeste mensen voorzien door de overheid. Dat geeft het een ander karakter.

Is in Nederland de houding ten opzichte van de overheid niet aan het kantelen? Verzorgingshuizen kunnen niet meer draaien zonder vrijwilligers. Burgers zijn zich steeds meer bewust dat het niet allemaal van de overheid kan komen. Volgens James Kennedy zijn in sommige sectoren vrijwilligers altijd al essentieel geweest en dat zal alleen maar toenemen. In de VS zijn vrijwilligers echter vaak het verschil tussen iets of helemaal niets.

Motivatie van de vrijwilliger

In beide landen ligt er een groter accent op zelfontplooiing dan vroeger. Men vraagt zich eerder af: is dit iets wat bij me past? Plichtsbesef speelt steeds minder een rol. Dit blijkt uit de manier waarop men in Nederland probeert vrijwilligers te motiveren en te werven. Op websites staan teksten als: 'We beginnen bij jou. Wat wil jij? Wij kunnen je ondersteunen in je zoektocht naar passend vrijwilligerswerk.' De website van het Oranjefonds geeft 'handige tips voor leuk en passend vrijwilligerswerk'. Het moet vooral leuk zijn; 73% van de vrijwilligers vindt dat namelijk belangrijk. Er wordt geen direct appél gedaan op gemeenschapszin, op iets doen voor de samenleving.

De Amerikaanse benadering is veel minder luchtig. 'You can make a difference.' De nadruk ligt op impact: 'U gaat een verschil maken, wat u gaat doen is van grote betekenis.' Er wordt hoogdravende taal gebruikt om vrijwilligerswerk te verheerlijken, haast religieus, alsof het een roeping is. Amerikanen schromen niet om teksten te gebruiken als: 'Where your deepest desires meet the world's deepest needs.' In Nederland zeggen we dan: 'Doe maar gewoon.'

James Kennedy roept de organisaties op om een gemeenschappelijke taal te zoeken om in de toekomst een beroep te kunnen doen op vrijwilligers. Met 'leuk' komt men er niet meer.

Vragen

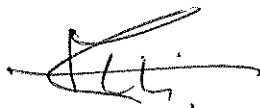
Wat is de houding van de Amerikaanse overheid? Steun of tegenwerking?

Veel organisaties doen hun werk onafhankelijk van de overheid. In Nederland wordt stelselmatig geprobeerd om die twee op elkaar te laten afstemmen. In de VS is men vrij om wel of niet samen te werken.

Worden Amerikanen niet meer opgevoed in termen van social learning? Ze doen 150 uur maatschappelijke stage, tegen 30 uur in Nederland. James Kennedy denkt van wel. De maatschappelijke stages worden door de scholen ook serieuzer genomen dan hier. Een interessante vraag is wat het effect daarvan is op kinderen als ze volwassen worden. Dit onderzoek is nog pril, maar involuntary volunteer work lijkt al met al niet productief te zijn om mensen te bemoedigen om als volwassene vrijwilligerswerk te doen. Het heeft dus geen zin om kinderen te dwingen. Het is eerder een kwestie van het maximaliseren van de ervaring.

De voorzitter bedankt James Kennedy voor zijn betoog en sluit de bijeenkomst om 16.45 uur.

Voor akkoord
28 november 2013

Marius Ernsting
Voorzitter Vereniging NOV

Aanwezig**Organisatie**

Organisatie	Naam
ActiZ, organisatie van zorgondernemers	Mevrouw A. Mulder
Agora Beroepsvereniging	Mevrouw G. L'Honoré Naber
Agora Beroepsvereniging	Mevrouw P. van Walsum
Buurtacademie	De heer G. Wasterval
De Slinger	De heer R. van Weeren
Federatie van Dorpshuizen Gelderland	De heer F.L. Hogenbirk
Federatie van Dorpshuizen Gelderland	Mevrouw N. Hoorn
Humanitas, Ver. voor MaDi en Samenlevingsopbouw	De heer A.A.H. Hudepohl MBA
IJsselkring	De heer J. Bron
IJsselkring	Mevrouw E. Wilmink-van Well
Landelijke Vereniging voor kleine kernen (LVKK)	De heer mr. G.J.M. Hoogeboom
Landschapsbeheer	Marieke van Duijn
Mezzo, Land.Ver. voor Mantelzorgers en Vrijwilligerszorg	Mevrouw E. Ranshuijsen
Nationale vereniging De Zonnebloem	De heer B. van de Ven
NBvP Vrouwen van Nu	Mevrouw G. Remerij-v.d. Nood
Nederlandse Curling Bond	De heer G. Scholten
Nederlandse Federatie van Vrienden van Musea	De heer G. de Ceuninck
NOC*NSF	De heer J. Minkhorst
Passage, Christ.-Maatsch. Vrouwenbeweging	Mevrouw M. Amelo
PUM Netherlands senior experts	De heer R. van Gelder
Scala - Servicepunt Vrijwilligerswerk Hengelo	Mevrouw M. Vermeulen
Scouting Nederland	De heer J. Koehoorn
SESAM Academie	De heer J. Lagendijk
Stichting Geheim Geweld	Mevrouw mr. G. Kostwinder
Stichting Geheim Geweld	Mevrouw H. Lakho
St. Limburgs Voortgezet Onderwijs - Stagebur.	Mevrouw J.L. Hauptst
St. Limburgs Voortgezet Onderwijs - Stagebur.	De heer G. Rijninks
Stichting Ravelijn	Mevrouw S. Cox
Stichting Wandelnet	Mevrouw A. van Kooten Niekerk
Stichting Wandelnet	De heer J. Naber
VCD, Buro voor Vrijwillige Inzet	Mevrouw E. Starrevelt
Vereniging Plattelandsjongeren.nl	De heer M. van Westerlaak
Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten	Mevrouw A. de Beer
Vrijwillige Inzet Arnhem	De heer C. van den Bos
Vrijwilligers Informatie Punt VWC Assen	Mevrouw N. Schoonbeek
Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg Nederland	De heer J. Grevenstuk
Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg Nederland	Mevrouw dr. C.C.M. Holtkamp
Vrijwilligerscentrale Haarlem	Mevrouw E. van der Kraats

Afwezig met kennisgeving

Organisatie	Naam
Buurtalliantie	Willem van Leeuwen
Gilde Samenspraak	Sylvia de Groot Heupner
Jantje Beton	Liesbeth Lenselink
Jong Nederland	Katrien Ammerlaan
KNGU	N. van Tilburg
KNKF	Frank van Loon
KNLTB	Bondbestuur/bestuurlijke zaken
Longfonds	Bart Pereboom
LUVV	Tom de Graaff
Nederlandse Politie Sportbond	Jacqueline Rustidge
PCOB	Wiesje Verdonk
PCOB	Els Hekstra
Sensor	Willemieke Ottevanger
SESAM academie	Marlies van der Kruijssen
Spierfonds (Pr. Beatrixfonds)	Joanna van Drongelen
Vrijwilligerscentrale Peel en Maas	Tiny Valckx
Vrijwilligerspunt	Miranda Zwart
Yarden	Tom Leenstra
Youth for Christ	Edward de Kam
Slachtofferhulp Nederland	Lineke Bruijnes
Mens de Bilt	Ingrid Huisman
Mens de Bilt	Ingrid van Maarschalkerweerd
IVN Nederland	Rien Cardol
De Meerpaal	Mirjam Bloedjes
Meander Omnium / Via via-vrijwillig in Actie	Maykel Kicken
SESAM Academie	Jaap Lagendijk
Stichting Wandelnet	Joep Naber

Bestuur Vereniging NOV

Naam	Functie
Alice Leijten	Bestuurslid
Fedde Boersma	Bestuurslid
Marius Ernsting	Voorzitter
Margriet de Leeuw	Bestuurslid
Wisse de Vries	Bestuurslid

Bureau NOV

Naam	Functie
Els Berman	Directeur
Mark Molenaar	Beleidsmedewerker Communicatie
Petra Zeverboom	Secretaresse
Wanda van Doorne	Coördinator Verenigingssecretariaat